
Jaap Taapken hield geruime tijd de verrichtingen van een bijzondere soort in het Gooi in de gaten: de Boompieper. Hij stuurde zijn notities naar De Korhaan.

Jaap Taapken

Notities over de zang van de Boompieper in het Gooi

In mei 1990 zongen er op de Hoorneboegsche Heide ten zuiden van Hilversum 's middags vier Boompiepers (trouwens hun aantal is tot heden niet minder geworden) om 15.00 uur volop. Het was zwoel weer, zo'n 20 graden en nauwelijks wind. Het leek er op dat ze met veel plezier zongen of was er toch een concurrentiestrijd aan de gang? De volgende dag op de zelfde tijd en onder precies de zelfde weersomstandigheden op de zelfde plekjes was er nu echter geen enkele Boompieper aan het zingen. Ik kon daar totaal geen verklaring voor vinden dat er nu geen enkele Boompieper zong. Je denkt zo, nu ja dat er eens één niet zingt is heel aannemelijk, maar waarom zingen ze nu alle vier helemaal niet? Omdat ik mij op beide dagen zo'n anderhalf uur in de omgeving heb opgehouden, kan dit niet op toevaligheid berusten. Blijkbaar had het weer dus geen invloed op de zang van de vorige dag gehad.

Een andere ervaring met Boompiepers heeft mij doen vermoeden dat Boompiepers, en ongetwijfeld ook andere soorten, sterk worden geactiveerd door zang van soortgenoten en daarom ook gaan zingen. Dit verschijnsel is weliswaar al veel vaker vastgesteld, maar ik vond het toch leuk mijn ervaringen maar even op schrift te stellen.

Ook deze andere ervaring met Boompiepers was voor mij in het begin wat onbegrijpelijk.

In de broedtijd van 1991 ontdekke ik aan de rand van een wat open plek in het bos van het recreatiegebied Lage Vuursche, gemeente Baarn, van Staatsbosbeheer in een berkenlaantje een Boompieper. Ik kom daar jarenlang vrijwel dagelijks en ik had

daar deze soort niet eerder gezien of gehoord. Ongeveer veertien dagen later zag ik in de zelfde omgeving opnieuw een exemplaar. Zang hoorde ik echter niet.

In het voorjaar van 1992 zag ik daar op exact de zelfde plek op drie verschillende data telkens twee exemplaren en ik hoopte op een broedgeval. Helaas heb

De Boompieper (Foto: Frits van Daalen)

ik dat niet kunnen vaststellen. Ondanks dat ik daar op verschillende uren van de dag vrijwel dagelijks kwam, was er opnieuw dat jaar geen zang te horen.

In het voorjaar van 1993 heb ik enkele malen een exemplaar gezien en wat later zag ik daar een paartje met pas uitgevlogen jongen. Opnieuw, evenals in 1991 én 1992, totaal geen zang gehoord.

In 1994 hoorde ik er één al vroeg in het voorjaar zingen, nog steeds op de zelfde plek, en in de loop van het voorjaar noteerde ik vier of vijf maal op de zelfde plek een zingende Boompieper. In verhouding tot mijn dagelijkse bezoeken van langer dan een uur toch erg weinig.

Want zo'n 25 bezoeken aan het terrein per maand moet toch wel meer opleveren aan zingende vogels die daar hun territorium

plegen te hebben. Voor een inventarisatie van één maal in de veertien dagen en zelfs één maal per week zou dit lang niet voldoende zijn geweest en zou de soort vrijwel zeker zijn gemist. Tòch was de zingende vogel er over de gehele broedperiode aanwezig.

En nu in 1995 veranderde de situatie totaal. Op de oude plek werd wekenlang een zingende Boompieper vrijwel dagelijks gehoord op vrijwel alle daglichttijden van de dag. Dicht in de omgeving zongen af en toe bovendien twee andere Boompiepers en zelfs één maal werd een vierde zingende Boompieper op zo'n kleine duizend meter daar vandaan gehoord. Ik heb het idee dat de eerste Boompiepers die ik daar vanaf 1991 spaarzaam heb waargenomen, zich daar stilletjes hebben ge-

vestigd en dat zang vermoedelijk nauwelijks nodig was omdat er toch geen concurrenten in de buurt waren. Totdat ook andere geïnteresseerde Boompiepers voor het gebied kwamen opdiken en zang toen toch wel nodig bleek om indringers te wijzen op de eerder ingenomen territoria. Blijkbaar heeft zang van de Boompieper toch een sterk stimulerende invloed op soortgenoten en kan er ook een broedgeval plaatsvinden als er totaal niet (of ten minste nauwelijks) wordt gezongen. Het geval van de Lage Vuursche moet, denk ik, een waarneming zijn geweest van een geleidelijke vestiging van een nieuw broedgebied, waar zang in de beginjaren tot het uiterste werd beperkt. Zo brengt een gebied waar men dagelijks komt tòch nog de nodige verrassingen.